

แนวทางการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล
ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคใต้
The Ways to Promote on Morality, Ethics and Good
Governance Principles in Work Performance of Personnel
in local Administrative Organization Southern Region

เดชชาติ ตรีทรัพย์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวทางการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยสรุปว่า เพื่อวิเคราะห์ค้นหาแนวทางการส่งเสริมการนำหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ไปใช้ในการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์แผนพัฒนาสามปีแล้วสร้างเป็นรูปแบบและการจัดทำเป็นคู่มือในการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ต่อไป

เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ คณะผู้วิจัยจึงกำหนดระเบียบวิธีวิจัยด้วยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทั่วไปที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิและจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจำนวน 396 ตัวอย่างโดยมาจากบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 14 จังหวัดภาคใต้กับข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารส่วนบุคคลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 26 คน ทั้งนี้แบบสัมภาษณ์ดังกล่าวจะเป็นคำถามที่มีโครงสร้างของคำถามกำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้วสุดท้ายรวบรวมข้อมูลจากวิธีการสนทนากลุ่มย่อยของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 26 คนพร้อมกับการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้นอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการ

ผลจากการวิจัยพบว่า

บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ส่วนใหญ่ได้นำรูปแบบการส่งเสริมหลักคุณธรรมจริยธรรมและหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทั้งนี้เพราะได้รับรู้ในเรื่องดังกล่าวผ่านกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่างๆที่ปรากฏในยุทธศาสตร์แผนพัฒนาสามปีที่ผ่านมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆพร้อมกับมีแนวคิดให้แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ส่งเสริมในรูปแบบต่างๆให้มากยิ่งขึ้นเนื่องจากประโยชน์ของการมีหลักคุณธรรมจริยธรรมและหลักธรรมาภิบาลในจิตสำนึกของแต่ละบุคคลจะนำไปสู่การรอบการประพฤติที่ดีงาม ถูกต้อง และมีความยุติธรรมแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำหรับข้อเสนอแนะจากผลของการวิจัยที่สำคัญคือการนำรายละเอียดหลักการสำคัญของหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลไปขยายเนื้อหาให้เกิดความสัมพันธ์กับกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่างๆของยุทธศาสตร์แผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆควบคู่กับการทำวิจัยเกี่ยวกับการนำหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติตามกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่างๆของยุทธศาสตร์แผนพัฒนาสามปีโดยเน้นไปที่ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

คำสำคัญ: แนวทางการส่งเสริม, หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล, การปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ภาคใต้

Abstract

In the study of the model in morality promotion, ethics and good governance in the performance of personnel of Southern local administration organizations, the purpose of this research is to conclude analyzing the patterns of promoting ethics, morals and good governance, to be used in the implementation of the three-year development strategy, and to create a model and guidance to promote morality, ethics and good governance of the personnel of the local government organization in the south. To fulfill this purpose,

The researcher set up a method by gathering data from secondary data and questionnaires from 396 sample questionnaires from the personnel of the local government organization in the south from Provincial Administrative Organization, city Municipal, Municipality, municipal district, Sub-district Administration Organization in 14 provinces in the south, and interviewed personnel related to personal administration in 19 local administrative organizations. Clearly, the data were collected from a subgroup discussion methodology of 26 individuals involved in local government organizations, with the systematic analysis and synthesis of those data in academic terms.

As of result, the study showed most of the personnel of the southern local administration had a high level of morality, and good governance in their works. The development projects that appear in the three-year development plan of the local administration together with the idea that each local government organization promotes more forms of virtue in virtue of the moral, ethical, and good governance in individual consciousness that leads to good behavior, accurate and fair, it will benefit self, society and better performance effectively.

For feedback, the key findings of the study are the introduction of key principles of morality, ethics, and good governance to expand the content of the relationship with the activities or development projects of the organization's three-year development strategy. The local government, along with research on the implementation of ethics, ethics and good governance, followed the activities or development projects of the three-year development strategy, focused on the infrastructure development strategy.

Key words: The Ways to Promote on Morality, Ethics and Good Governance, Performance of Personnel in local Administrative Organization, Southern Region

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ได้เปิดเชื่อมโลกทั้งใบให้เป็นโลกใบเดียวกัน ทำให้สภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม มีความเชื่อมโยงกัน ด้วยความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะสารสนเทศที่สามารถเชื่อมโยงโลกให้เล็กลงเหมือนกับเป็นหมู่บ้าน แห่ง “ผืนพิภพ” (global village) (จิรโชค วีระสัย, 2548) จากสภาพดังกล่าวทำให้เกิดปัญหา การพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกันของกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศที่กำลังพัฒนา ดังจะเห็น ได้จากการรวมตัวกันต่อต้านการประชุมขององค์การการค้าโลกที่เมืองซีแอตเติล เป็นผลทำให้ ธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศได้เสนอฉันทานุมัติที่เรียกว่า “The Post Washington Consensus-PWC” ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับการเปิดเสรี (liberalization) การลดกฎระเบียบราชการที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าและการลงทุน (deregulation) และการ แปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เป็นของเอกชน (privatization) โดยที่ PWC นั้นมีจุดเน้นอยู่ที่ “การ ปกครองที่ดี” (good governance) (วรารักษ์ เกลิมพันธ์ศักดิ์, 2548) แนวคิดนี้สอดคล้องกับ แนวความคิดขององค์การระหว่างประเทศที่มีบทบาทในเรื่องการเงินและการพัฒนา คือ องค์การ เพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) และ องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวได้นำมาสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในส่วนต่างๆ ของประเทศ ไทยโดยเฉพาะได้มีการกำหนดแนวทางไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายสูงสุดในการ ปกครองประเทศ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2540 สำคัญ ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็คือ การสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) สำหรับสังคมไทยโดยเน้นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจของภาครัฐมากขึ้น ภาครัฐมีการบริหารการปกครองที่โปร่งใสสามารถตรวจสอบโดย ประชาชนได้มากขึ้น ระบบราชการถือเป็นส่วนที่มีหน้าที่สำคัญในการที่จะนำนโยบายของ รัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ ด้วยจุดมุ่งหมายดังกล่าวจึงทำให้รัฐบาลมุ่งที่จะให้มีการปฏิรูประบบ ราชการอย่างจริงจัง เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ และให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการบริหารราชการและการปฏิบัติ หน้าที่ของส่วนราชการจึงต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การบริหารราชการ แผ่นดินเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ

เกิดความคุ้มค่าในเชิงภาครัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็นและที่สำคัญ คือ ประชาชนจะต้องได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบได้ ในขณะเดียวกัน ความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ภายใต้ระเบียบเศรษฐกิจใหม่ของโลก ได้กดดันให้มีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการเมืองในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการในภาครัฐ ภาคการเมือง และภาคธุรกิจเอกชนให้เน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้ อีกทั้งทิศทางการพัฒนาของสังคมโลกที่หันมาผสมผสานภาคธุรกิจเอกชนให้เน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้ อีกทั้งทิศทางการพัฒนาของสังคมโลกที่หันมาผสมผสานยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เน้นการพึ่งพาตนเอง ควบคู่ไปกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบหลัก ทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาท้องถิ่นและการกระจายอำนาจอย่างกว้างขวางทั่วโลก ด้วยเหตุนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพ.ศ.2550 และฉบับพ.ศ.2560 ยังคงให้ความสำคัญกับหลักการบริหารราชการที่มีคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล อย่างเด่นชัด

การแก้ไขวิกฤตและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องแก้ปัญหาพื้นฐานของการบริหารจัดการที่ด้อยประสิทธิภาพ โดยอาศัยสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยทั้งภายในและภายนอก เพื่อสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี มีระบบตรวจสอบที่โปร่งใส ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับบทบาทภาครัฐและลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน พัฒนาระบบข้อมูลและเสริมสร้างขีดความสามารถในการวางแผนและวิเคราะห์ควบคู่กับการกระจายภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจเอกชน เพื่อวางรากฐานระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เข้มแข็ง สนับสนุนภาคการผลิตให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพอันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและเป็นการวางรากฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคมไทยในระยะยาว

ในการวางแผนปฏิรูประบบราชการเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2545 ได้มีการวางกรอบหรือแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินไว้อย่างชัดเจน ดังปรากฏอยู่ในมาตรา 3/1 ของพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 รวมทั้งได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการหรือ “ก.พ.ร.” ขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพดูแล ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการ ก.พ.ร. ได้ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การ

พัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ.2546-พ.ศ.2550 เพื่อเป็นกรอบทิศทางและแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และได้มีการกำหนดกติกาใหม่ของการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการประกาศให้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ.2546 เพื่อเป็นการสร้างแรงผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถิต่าง และวัฒนธรรมการทำงานอย่างจริงจัง รวมไปถึงมาตรการสร้างแรงจูงใจ (incentives) เพื่อเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีการกำหนดหลักการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีนั้นมีความประสงค์จะให้ใช้บังคับกับส่วนราชการในทุกกระทรวง ทบวง กรม ทั้งที่เป็นราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหารที่มีการจัดตั้งขึ้นและมีการปฏิบัติราชการเช่นเดียวกับกระทรวง ทบวง กรม

สำหรับรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งปกติตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรเหล่านี้ จะให้อำนาจอิสระในการบริหารงานขององค์กร จึงไม่อาจนำพระราชกฤษฎีกานี้ไปใช้บังคับกับองค์กรเหล่านั้นทันทีได้ แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากการปฏิบัติงานขององค์กรเหล่านั้นมีส่วนใกล้ชิดต่อการให้บริการประชาชนโดยตรง ในการปฏิบัติภารกิจจึงควรนำหลักการตามพระราชกฤษฎีกานี้ไปใช้ด้วย (สุเทพ เชาวลิศ, 2548) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและการบริหารงานภาครัฐเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ในพระราชกฤษฎีกานี้จึงกำหนดให้องค์กรเหล่านั้นต้องไปกำหนดหลักเกณฑ์ของแต่ละองค์กรขึ้น โดยให้มีแนวทางสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามพระราชกฤษฎีกานี้ โดยให้มีหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับดูแลองค์กรเหล่านั้น ตามกฎหมายมีหน้าที่ดูแลให้มีการกำหนดแนวทาง การบริหารงานให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกานี้ด้วย

เนื่องจากหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเป็นการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะผ่านเกณฑ์การให้คะแนนตามเกณฑ์ชี้วัดได้จะต้องปฏิบัติตามเกณฑ์ทุกอย่างโดยมี ผู้ว่าหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานทำการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดและมีกรรมการอีกอย่างน้อย 8 คน เพื่อประเมินให้คะแนน และยังมีคณะกรรมการส่วนกลาง นักวิชาการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ผู้แทนอื่นๆ เข้าดำเนินการคัดเลือก จึงทำให้การที่จะได้มาซึ่งรางวัลดังกล่าวเป็นการประสบความสำเร็จขององค์การบริหารส่วนตำบลในการที่จะนำนโยบายการบริหารจัดการบ้านเมืองที่

ดีไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ผลที่ตามมาคือ การลดปัญหาความไม่โปร่งใส การทุจริต การคอร์รัปชันภายในองค์กรหรือทำให้การคิดที่จะกระทำดังกล่าวเป็นไปได้โดยยากขึ้น

จากคณะกรรมการดังกล่าวจะพบว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการแต่ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนภูมิภาค ส่วนกรรมการอื่นๆ ส่วนใหญ่จะมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนั้นๆ ทั้งจากเทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้อำนาจที่แท้จริงในการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นหรือการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีมาตรฐานขึ้นอยู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนั้นๆ เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามกิจกรรมการบริหารงานที่มาจากหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล จะต้องมีการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนการปฏิบัติจริงและมีคุณภาพของแต่ละบุคคลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขึ้นอยู่กับกำกับการของผู้บังคับบัญชาแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ด้วยเหตุนี้การศึกษาวิจัยแนวทางการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ นั้นจึงครอบคลุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบตั้งแต่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ของทุกจังหวัดทั้ง 14 จังหวัดในภาคใต้เพื่อจะได้มีหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี นำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังซึ่งจะทำให้องค์กรมีความโปร่งใส ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และในขณะเดียวกัน ระบบการบริหารงานบุคคลอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนผ่าน ซึ่งมีทิศทางยังไม่ชัดเจนแน่นอน ประกอบกับมีผลกระทบจากปัจจัยภายนอกต่างๆ จึงส่งผลให้ข้าราชการขาดความเชื่อมั่นในระบบการบริหารงานบุคคล ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้มีข้าราชการบางส่วนยังประสบกับปัญหาหนี้สินและปัญหาส่วนตัวอื่นๆ รวมทั้งมีการปฏิบัติงานอยู่ในที่เดิมเป็นเวลานานๆ จึงทำให้มีข้าราชการบางส่วนละเลยในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม กล่าวคือมีพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่ไม่ยึดมั่นในผลประโยชน์ของแผ่นดินหรือประชาชนส่วนรวม ไม่ทุ่มเทอย่างจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่ แต่อย่างไรก็ตามความต้องการของข้าราชการส่วนใหญ่ ยังต้องการมีความสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จอย่างมีเกียรติและมีศักดิ์ศรีได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมและเป็นธรรม คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษานวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์การ

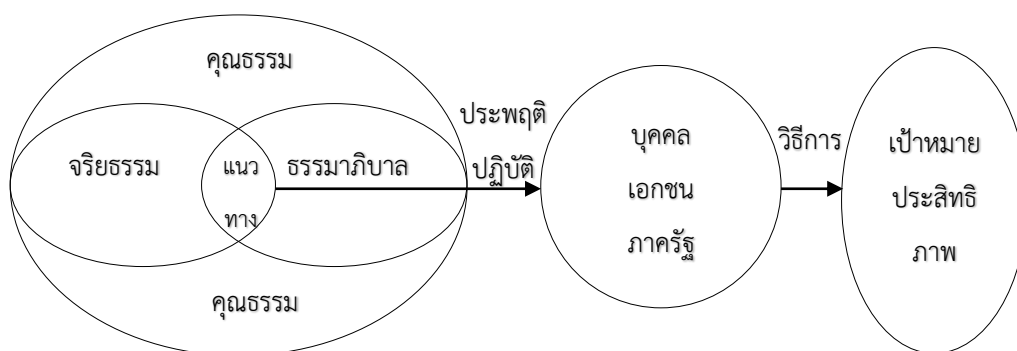

บริหารส่วนจังหวัด 14 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร กระบี่ นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ระนอง สตูล สงขลา สุราษฎร์ธานี ตรัง และยะลา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการไม่มีหลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์หลักคุณธรรมจริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้
2. เพื่อค้นหาแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้
3. เพื่อสร้างรูปแบบและทดลองใช้ประเมินผลการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้
4. เพื่อจัดทำคู่มือแนวทางการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม สำหรับบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ของ 14 จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดชุมพร กระบี่ สุราษฎร์ธานี ระนอง พังงา ภูเก็ต นครศรีธรรมราช ตรัง สงขลา พัทลุง สตูล ปัตตานี ยะลา และจังหวัดนราธิวาส มีประชากรรวมทั้งสิ้น 51,876 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 14 จังหวัดภาคใต้ทั้งหมด โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ตามสูตรของยามาเน ที่ระดับความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ร้อยละ 5 ด้วยวิธีการสุ่มตามลำดับชั้น (Stratified Random Sampling) แบบสัดส่วนแล้วเทียบบัญญัติไตรยางศ์ จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน

ผู้วิจัยได้คำนวณตามวิธีการ คือ นำจำนวนกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้หาขนาดไว้แล้วจำนวน 370 คน คูณกับจำนวนพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้แต่ละจังหวัด เช่น จังหวัดกระบี่ มีพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด 2,666 คน แล้วทำการหารด้วยจำนวนพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด คือ 51,876 คน จึงได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 19 คน โดยทำอย่างนี้ทั้ง 14 จังหวัด จะได้กลุ่มตัวอย่าง 370 คน ต่อจากนั้นจะใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็นไปตามโอกาสทางสถิติ (Probability Sampling) ด้วยการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่มและดำเนินการสุ่มตัวเลขตามตารางเลขสุ่มให้ได้ครบตามจำนวน คือ 19 คน เมื่อสุ่มเลขใดได้ก็ทำการจดบันทึกในบัญชีรายชื่อของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาลงทะเบียนประชุม ซึ่งจะทำเช่นนี้ทุกจังหวัดจนครบ 14 จังหวัด แต่เมื่อได้มีการสุ่มตัวอย่างจริงในภาคสนามบางครั้งพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคนที่จับหมายเลขได้ไม่ได้มาประชุมและบางคนไม่มีเวลาตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงเปลี่ยนเป็นลำดับหมายเลขอื่นแทน พร้อมกับเพิ่มเติมกลุ่มตัวอย่างเป็น 396 คน หรือเพิ่มจากเดิมอีก 26 ตัวอย่างจึงทำให้ความเชื่อมั่นเพิ่มขึ้นกว่าที่กำหนดไว้เดิม

ส่วนวิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างที่จะนำมาสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามตำแหน่งหน้าที่ของพนักงาน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ หัวหน้าฝ่ายบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ทั้ง 14 จังหวัด รวมเป็น 14 คน แต่บางจังหวัดมีพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำหน้าที่ฝ่ายบุคคลมากกว่าหนึ่งคน ผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นอีก 5 คน รวมเป็น 19 คน และในการสนทนากลุ่มได้คัดเลือกผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มที่เป็นฆราวาสและบรรพชิตที่มีความรู้ความเข้าใจ หรือเป็นนักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ หรือนักการเมืองท้องถิ่นหรือบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 26 คน เมื่อวันอาทิตย์ที่ 26 กุมภาพันธ์ 2560 ณ ห้องประชุมมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ในส่วนที่เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามผลของการศึกษา ค้นคว้า เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบบสอบถามจะมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ใน 5 ประการคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และหน่วยงานที่สังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีจำนวน 40 ข้อ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ด้วยการแบ่งระดับความคิดเห็นของการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคิดเห็นทั่วไปซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบได้อย่างอิสระ แต่ในจำนวน 396 ตัวอย่างนั้นไม่มีกลุ่มตัวอย่างคนใดตอบเลย

2. ในส่วนที่เป็นการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่เขียนโครงสร้างของคำถามสัมภาษณ์ไว้อย่างชัดเจน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน กล่าวคือ

ตอนที่ 1 เป็นคุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ใน 5 ประการ เหมือนแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างของคำถามอย่างชัดเจน โดยเป็นคำสัมภาษณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ สามารถให้ความคิดเห็นได้อย่างอิสระโดยมีจำนวน 4 ข้อ

3. การจัดประชุมทางวิชาการด้วยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Groups) นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นตามหัวข้อของการวิจัย คือ เรื่องแนวทางการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มที่มาจากตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งจากอบต. เทศบาล และอบจ. พร้อมกับพระสงฆ์ ข้าราชการ ตำรวจและผู้สนใจทั่วไป เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2560 จำนวน 26 คน ได้แสดงทัศนะอย่างเป็นอิสระพร้อมกับการหาข้อสรุปแต่ละประเด็นที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนั้นเป็นประมาณค่า (Rating Scale) ผู้วิจัยได้นำไปเข้าโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อประมวลด้วยคอมพิวเตอร์แล้วหาค่าจำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมกับการแปลผลเกี่ยวกับทัศนะของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้

2. ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร วารสาร งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ จากการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมประเด็นสำคัญของเนื้อหาแต่ละข้อ แต่ละประเด็นที่มีความใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกันแล้วจำแนกเป็นกลุ่มความคิดแต่ละเรื่อง แล้วนำไปตีความและวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับข้อมูลที่ได้มาจากวิธีการอื่นๆ ที่กล่าวมาข้างต้นเพื่อหาข้อสรุปหรือข้อค้นพบตามที่วัตถุประสงค์ได้กำหนดไว้

3. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารส่วนบุคคลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 19 คน ทั้งนี้แบบสัมภาษณ์ดังกล่าวจะเป็นคำถามที่มีโครงสร้างของคำถามกำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้วสุดท้ายรวบรวมข้อมูลจากวิธีการสนทนากลุ่มย่อยของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 26 คนพร้อมกับการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้นอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการ

ผลจากการวิจัย

หลักคุณธรรมและจริยธรรมเป็นคำที่มีความหมายคล้ายกันหรือเหมือนกันจนอาจกล่าวได้ว่า สามารถเขียนควบรวมกันเป็น “คุณธรรมจริยธรรม” เพราะหมายถึง สภาพคุณงามความดี หรือกรอบของการประพฤติที่ดีงาม ถูกต้อง และมีความยุติธรรมซึ่งเมื่อได้นำไปเป็นหลักในการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจะเกิดประโยชน์สุขแก่ตนเองและสังคม ดังนั้นจึงจำเป็นต้อง “ปลูก” และ “ปลุก” จิตสำนึกให้เกิดขึ้นในจิตใจของแต่ละคนอยู่เสมอ ส่วนหลักธรรมาภิบาลนั้นเป็นส่วนหนึ่งของหลักในการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของคุณธรรม จริยธรรม และเป็นหลักการที่เป็นสากล จนเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป 6 ประการ คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักสำนึกรับผิดชอบ และ ด้านหลักความคุ้มค่า

โดยแต่ละด้านจะมีรายละเอียดแต่ละประเด็นที่จะนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้อย่างสม่ำเสมอ เพราะฉะนั้นบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ทั้ง 14 จังหวัด ตั้งแต่องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จึงเป็นผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ตัวอย่างจำนวน 396 ตัวอย่าง ตามแบบโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมือนกันซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ฝ่ายบริหารหรือนายกองการฯ ฝ่ายนิติบัญญัติ หรือสภานิติบัญญัติ และฝ่ายปลัดองค์การฯ หรือสำนักงานปลัดองค์การบริหารข้าราชการประจำ ลูกจ้างที่เป็นบุคลากรนำนโยบายหรือกิจกรรมต่างๆ จากฝ่ายบริหารและอนุมัติงบประมาณจากฝ่ายสภานิติบัญญัติ ไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ในแต่ละโครงการตามลำดับยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสามปีของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกองค์กรตั้งแต่อดีตที่ผ่านมา จนกระทั่งปัจจุบัน

ส่วนข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามนั้นมีจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 396 ตัวอย่าง มาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 14 จังหวัดภาคใต้ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ร้อยละ 15.2 หรือ 60 คน เทศบาลตำบล/เมือง/นคร ร้อยละ 16.4 หรือ จำนวน 65 คน และ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ร้อยละ 68.4 หรือ จำนวน 271 คน และเมื่อจำแนกตามเพศพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เกินกึ่งหนึ่งเป็นเพศหญิง รองลงมาร้อยละ 31.6 เป็นเพศชาย และมีอายุระหว่าง 36-40 ปี มากที่สุดร้อยละ 24.5 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31-35 ปี ร้อยละ 21.5 และน้อยที่สุดมีอายุไม่เกิน 20 ปี ซึ่งไม่มีเลย นอกจากนั้นเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า

ร้อยละ 86.4 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี-โท-เอก ซึ่งมากที่สุดและระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่ามีน้อยที่สุดคือร้อยละ 1.0 หรือกรณีจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 26.0 มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี รองลงมา ร้อยละ 23.5 มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 5.1 มีประสบการณ์ในการทำงาน 26-30 ปี และ 30 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน

ในส่วนรูปแบบการปฏิบัติที่เป็นการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม ตามกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ของยุทธศาสตร์แผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 14 จังหวัดภาคใต้ ที่ผ่านมามีพบว่า ผลรวมค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรมหรือทุกโครงการอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก หรือมีค่าเฉลี่ย 3.88 แต่ที่เห็นด้วยปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.26 3.38 3.38 และ 3.39 จำนวน 4 กิจกรรมหรือโครงการตามลำดับ คือ

1. การส่งเสริมให้รางวัลแก่พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ได้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าประสงค์ และผลงาน ($\bar{x} = 3.26$)

2. การส่งเสริมให้มีการประเมินผลเป็นระยะๆ โดยจัดตั้งคณะกรรมการที่มาจากชุมชน ($\bar{x} = 3.38$)

3. การส่งเสริมให้มีการหมุนเวียนการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.38$)

4. การส่งเสริมให้โอกาสพนักงานไปศึกษาดูงาน ($\bar{x} = 3.39$)

อย่างไรก็ตามในระดับที่เห็นด้วยมาก พบว่า กิจกรรมหนึ่งโครงการต่างๆ ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ระดับ 4 ขึ้นไปมีมากถึง 11 กิจกรรม โดยเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก ดังนี้

1. การส่งเสริมให้มีการปฏิบัติหน้าที่โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานและความคุ้มค่า ($\bar{x} = 4.0$)

2. การส่งเสริมการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน แผนการ และมอบหน้าที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.02$)

3. การส่งเสริมให้มีการบริหารด้วยความรวดเร็ว มีอัยยาศัยไมตรี และตรงต่อเวลา ($\bar{x} = 4.06$)

4. การไม่ส่งเสริมให้ใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ($\bar{x} = 4.07$)

5. การไม่ส่งเสริมให้นาอูปกรณ์ เครื่องใช้ของราชการไปใช้เป็นทรัพย์สินส่วนตัว ($\bar{x} = 4.07$)

6. การส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการต่างๆ ($\bar{x} = 4.10$)

7. การส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ($\bar{x} = 4.11$)

8. การส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.19$)

9. การส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผย โปร่งใส พร้อมให้ตรวจสอบ ($\bar{x} = 4.19$)

10. การส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{x} = 4.22$)

11. การส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการ มติ ครม. หรือวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.30$)

สำหรับรูปแบบการปฏิบัติที่เป็นการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลตามโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 14 จังหวัดภาคใต้ที่ผ่านมา พบว่า ผลรวมค่าเฉลี่ยทุกกิจกรรมหรือทุกโครงการอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทั้งหมดหรือมีค่าเฉลี่ย 3.87 แต่ที่มีค่าเฉลี่ยระดับ 4 ขึ้นไปมีเพียงกิจกรรมหรือโครงการเดียว คือ การส่งเสริมให้มีหลักการบริหารงานที่เที่ยงธรรม สุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 4.01$)

ส่วนข้อสรุปจากคำสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างของคำถามอย่างชัดเจน ซึ่งมีจำนวน 9 คำถาม และสัมภาษณ์ระดับหัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเน้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 14 จังหวัด จำนวน 19 คน ซึ่งมาจากองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน เทศบาลตำบล/ เมือง/ นคร รวม 2 คนและอบจ. 15 คน พบว่า เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.6 และเพศชาย ร้อยละ 47.4 มีอายุระหว่าง 46-50 ปี และ 51-55 ปี ร้อยละ 26.3 มากที่สุด และน้อยที่สุด คือ ไม่มีเลย ที่บุคลากรระดับหัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 20-30 ปี แต่ระดับรองลงมามีอายุระหว่าง 41-45 ปี ร้อยละ 15.8 นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับระดับการศึกษาซึ่งหัวหน้าฝ่ายบุคคลทั้งหมดมีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปทั้งหมด

พร้อมกับมีประสบการณ์สูงสุด 21-25 ปี ร้อยละ 36.5 รองลงมา มีประสบการณ์ 11-15 ปี กับ 26-30 ปี ร้อยละ 15.8 และน้อยที่สุดคือไม่มีเลย ในกลุ่มที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี เป็นต้น

ดังนั้นข้อสรุปคำสัมภาษณ์ที่เป็นหลักการสำคัญของหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ที่คณะผู้วิจัยได้ตีความและจำแนกเนื้อหาออกเป็นประเด็น ดังนี้

1. การพัฒนาจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ทำด้วยกระบวนการฝึกอบรม
 2. สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน โดยใช้ผลตอบแทนเป็นสิ่งจูงใจหรือเป็นการเชิดชูเกียรติต่อบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้วยความเสียสละและตามระเบียบแบบแผนขององค์กร
 3. การปฏิบัติงานที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต หรือใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
 4. การสอบคัดเลือกบุคลากรควรใช้ระบบคุณธรรมเพื่อให้ได้คนดีมีความรู้ความสามารถเข้ามาในองค์กร
 5. ควรจัดประชุมบุคลากรในองค์กรให้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ รวมทั้งความเข้าใจในการปฏิบัติงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาล
 6. มีการทำงานเป็นทีมด้วยการช่วยกันคิด ช่วยกันทำและส่งเสริมหลักจริยธรรมในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะบุคลากรที่คิดดี ทำดี ยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรมและถูกกฎหมาย
 7. สร้างค่านิยมขององค์กรในการส่งเสริมยกย่องและสร้างแบบอย่างที่ดี ยึดถือปฏิบัติจนเกิดความเคยชินและกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กร
 8. สนับสนุนภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมโดยร่วมกันคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ พร้อมกับส่งเสริมคนดีให้มีที่ยืนในสังคม
 9. จัดทำมาตรการในการควบคุมป้องกันการทุจริตและมีบทลงโทษสำหรับการฝ่าฝืนหลักคุณธรรม จริยธรรมของหน่วยงาน
- สำหรับประเด็นของการรวบรวมข้อมูลวิธีสุดท้ายคือการสนทนากลุ่มย่อย ซึ่งมีผู้เข้าร่วมที่ประกอบด้วยบุคคลที่มาจากหลายสาขาอาชีพ จำนวน 26 คน สรุปความสำคัญของเนื้อหาได้ว่า

1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นประกอบด้วย โครงสร้างขององค์กร 3 ส่วน คือ ฝ่ายบริหาร หรือนายกองค์การฯ ฝ่ายนิติบัญญัติหรือสภานิติบัญญัติ และฝ่ายสำนักปลัดองค์การหรือหน่วยงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำนโยบายโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับอนุมัติงบประมาณจากสภานิติบัญญัติแล้วไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งมักจะปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาสามปีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแบบหรือทุกชนิดที่มีอยู่ในภาคใต้

2. ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลที่ประกอบด้วย 6 ประการ คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่า

3. ได้เสนอแนะให้บุคลากรแต่ละส่วนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายสำนักปลัดองค์การต้องปฏิบัติตนให้เห็นเป็นรูปธรรม โดยยึดหลักกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งอย่างชัดเจน

4. ควรจัดอบรมบุคลากรในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอในด้านคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล

5. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละองค์กรควรยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเน้นการเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรนั้นทุกขั้นตอนและต่อเนื่อง

6. ผู้บริหารควรยึดหลักความยุติธรรมในการขึ้นเงินเดือนและกระจายการพัฒนาไปสู่ทุกพื้นที่ที่รับผิดชอบแต่ไม่ควรพัฒนาอยู่เพียงพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเป็นการเฉพาะ

ส่วนประเด็นของการสร้างรูปแบบและทดลองใช้ประเมินผลการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้นั้น คณะผู้วิจัยได้นำประเด็นที่เป็นคู่มือแนวทางการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล มาสร้างเป็นรูปแบบ และทดลองใช้ประเมินผลโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่มาจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 59 ตัวอย่าง โดยเป็นการวัดระดับความคิดเห็นว่า เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือไม่มีความเห็นด้วยในสาระสำคัญที่เป็น

แนวทางดังกล่าว ในที่สุดพบว่า รูปแบบที่ทดลองใช้ประเมินผลการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานนั้น

ด้านหลักคุณธรรม จริยธรรม เรียงลำดับร้อยละมากที่สุด – น้อยที่สุด 5 ลำดับ ดังนี้

ข้อ 6. หากองค์กรของท่านส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบโดยให้ยึดถือระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการ มติกรม. หรือ วิชาชีพท่านมีความคิดเห็นอย่างไรร้อยละ 98.3 (ลำดับที่ 1)

ข้อ 9. หากองค์กรของท่านส่งเสริมการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน แผนการ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานพร้อมกับมอบหน้าที่ให้ชัดเจนแล้ว แจ้งให้ ประชาชนทราบโดยผู้บังคับบัญชาต้องติดตามการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ท่านมี ความเห็นอย่างไรร้อยละ 98.3 (ลำดับที่ 1)

ข้อ 10. หากองค์กรของท่านส่งเสริมให้มีการบริหารด้วยความรวดเร็วด้วย ระบบ One Stop Service อย่างเสมอภาค มีอธยาศัยไมตรีและตรงต่อเวลา ท่านมี ความเห็นอย่างไรร้อยละ 98.3 (ลำดับที่ 1)

ข้อ 11. หากองค์กรของท่านส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อลดขั้นตอนในการทำงานพร้อมก็นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาให้โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ ของงานและความคุ้มค่า ท่านมีความเห็นอย่างไรร้อยละ 98.3 (ลำดับที่ 1)

ข้อ 14. หากองค์กรของท่านส่งเสริมให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นได้พัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถให้ทันสมัยอยู่เสมอ ด้วยการหมุนเวียน การปฏิบัติหน้าที่เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและการให้โอกาสไปศึกษาดูงานที่ หลากหลายท่านมีความเห็นอย่างไรร้อยละ 98.3 (ลำดับที่ 1)

ข้อ 15. หากองค์กรของท่านส่งเสริมให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นได้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพพร้อมกัน การตั้งมั่นอยู่ ในศีลธรรมอย่างสม่ำเสมอท่านมีความเห็นอย่างไรร้อยละ 96.6 (ลำดับที่ 2)

ข้อ 8. หากองค์กรของท่านส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผย โปร่งใส พร้อมให้ตรวจสอบด้วย การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูล ข่าวสารแล้วประชาชนสัมพันธ์การปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรมหรือโครงการให้ประชาชน

ทราบทุกขั้นตอน พร้อมกับการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและจริงจัง ท่านมีความเห็นอย่างไรร้อยละ 93.2 (ลำดับที่ 3)

ข้อ 12. หากองค์กรของท่านส่งเสริมให้มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน และเมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ได้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายสมควรให้รางวัลแก่พนักงานคนนั้นๆ ท่านมีความเห็นอย่างไรร้อยละ 93.2 (ลำดับที่ 3)

ข้อ 13. หากองค์กรของท่านส่งเสริมให้มีการประเมินผลโครงการทั้งก่อนและหลังเป็นระยะๆ จากคณะกรรมการที่มาจากชุมชน ท่านมีความเห็นอย่างไรร้อยละ 93.2 (ลำดับที่ 3)

ข้อ 7. หากองค์กรของท่านไม่ส่งเสริมให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบและนำอุปกรณ์เครื่องใช้ของราชการไปใช้เป็นทรัพย์สินส่วนตัว ท่านมีความเห็นอย่างไรร้อยละ 72.9 (ลำดับที่ 4) เป็นลำดับสุดท้าย

ด้านหลักธรรมาภิบาล เรียงลำดับร้อยละมากที่สุด – น้อยที่สุด 5 ลำดับ ดังนี้

การส่งเสริมหลักธรรมาภิบาล

ข้อ 16. หากองค์กรของท่านส่งเสริมให้มีการนำเอาหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักสำนึกรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรม หรือโครงการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปี แต่ละยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ท่านมีความเห็นอย่างไรร้อยละ 96.6 (ลำดับที่ 1)

ข้อ 19. หากองค์กรของท่านสนับสนุนภาคประชาชนสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ตามยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปี ที่ได้รับอนุมัติงบประมาณจากสภานิติบัญญัติแล้ว โดยให้เข้ามาร่วมกันคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ พร้อมกับการส่งเสริมคนดีให้มีที่ยืนในสังคม ท่านมีความเห็นอย่างไรร้อยละ 96.6 (ลำดับที่ 1)

ข้อ 18. หากองค์กรของท่านส่งเสริมให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกส่วน คือฝ่ายบริหารหรือนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายนิติบัญญัติ หรือสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและฝ่ายปฏิบัติการหรือนโยบายไปปฏิบัติคือบุคลากรในสำนักงานปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องปฏิบัติตนให้เห็นเป็นรูปธรรมในด้านคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล โดยยึดหลักกฎหมายระเบียบ คำสั่ง อย่างชัดเจน และสม่ำเสมอแล้วท่านมีความเห็นอย่างไรร้อยละ 94.9 (ลำดับที่ 2)

ข้อ 20. หากองค์กรของท่านจัดทำมาตรฐานในการควบคุมการป้องกันการทุจริต พร้อมกับบทลงโทษสำหรับการฝ่าฝืนหลักคุณธรรม จริยธรรมของหน่วยงานให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ท่านมีความเห็นอย่างไรร้อยละ 94.9(ลำดับที่ 2)

ข้อ 17. หากองค์กรของท่านส่งเสริมการสร้างค่านิยมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละองค์กรให้มีการยกย่องบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี จนเกิดเป็นความเคยชิน และกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ท่านมีความเห็นอย่างไรร้อยละ 93.2 (ลำดับที่ 3)

สุดท้ายที่ค้นพบ คือคู่มือแนวทางการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ นั้น มาจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 396 ตัวอย่าง จากการสัมภาษณ์หัวหน้าหรือผู้แทนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 19 ตัวอย่าง และจากการสนทนากลุ่มย่อยของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 26 คน ซึ่งคณะวิจัยได้สรุปความสำคัญพอสังเขป ดังนี้

แนวทางการส่งเสริมหลักคุณธรรมจริยธรรม

แนวทางการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ นั้น มาจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 396 ตัวอย่าง จากการสัมภาษณ์หัวหน้าหรือผู้แทนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 19 ตัวอย่าง และจากการสนทนากลุ่มย่อยของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 26 คน ซึ่งคณะวิจัยได้สรุปความสำคัญพอสังเขป ดังนี้

1. ควรส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบโดยให้ยึดถือระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการ มติครม.หรือวิชาชีพ

2. ไม่ควรส่งเสริมให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบและนำอุปกรณ์เครื่องใช้ของราชการไปใช้เป็นทรัพย์สินส่วนตัว
3. ควรส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผย โปร่งใส พร้อมให้ตรวจสอบด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร แล้วประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรมหรือโครงการให้ประชาชนทราบทุกขั้นตอนพร้อมกับการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและจริงจัง
4. ควรส่งเสริมการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน แผนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พร้อมกับมอบหน้าที่ให้ชัดเจนแล้วแจ้งให้ประชาชนทราบโดยผู้บังคับบัญชาต้องติดตามการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
5. ควรส่งเสริมให้มีการบริหารด้วยความรวดเร็ว ด้วยระบบ One Stop Service อย่างเสมอภาค มีอริยาศัยไมตรีและตรงต่อเวลา
6. ควรส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจเพื่อลดขั้นตอนในการทำงานพร้อมกับการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานและความคุ้มค่า
7. ควรส่งเสริมให้มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานให้ชัดเจนและเมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ได้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าประสงค์ควรให้รางวัลแก่พนักงานคนนั้นๆ
8. ควรส่งเสริมให้มีการประเมินผลโครงการทั้งก่อนและหลังเป็นระยะๆ จากคณะกรรมการที่มาจากชุมชน
9. ควรส่งเสริมให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถให้ทันสมัยอยู่เสมอ ด้วยการหมุนเวียนการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและการให้โอกาสไปศึกษาดูงานที่หลากหลาย
10. ควรส่งเสริมให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ พร้อมกับการตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมอย่างสม่ำเสมอ

แนวทางการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาล

1. ควรส่งเสริมให้มีการนำเอาหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและด้านหลักความคุ้มค่า ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาตามยุทธศาสตร์แผนพัฒนาสามปีแต่ละยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

2. ควรสร้างค่านิยมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละองค์กรให้มีการยกย่องบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี จนเกิดเป็นความเคยชินและกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กร

3. ควรให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกส่วน คือ ฝ่ายบริหารหรือนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายนิติบัญญัติหรือสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและฝ่ายปฏิบัติการหรือนำนโยบายไปปฏิบัติคือบุคลากรในสำนักปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องปฏิบัติตนให้เห็นเป็นรูปธรรมทำในด้านคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล โดยยึดหลักกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งอย่างชัดเจนและสม่ำเสมอ

4. สนับสนุนภาคประชาสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ตามยุทธศาสตร์แผนพัฒนาสามปี ที่ได้รับอนุมัติงบประมาณจากสภานิติบัญญัติแล้ว โดยให้เข้ามาร่วมกันคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ พร้อมกับการส่งเสริมคนดีให้มีที่ยืนในสังคม

5. จัดทำมาตรการในการควบคุม การป้องกันการทุจริต พร้อมกับบทลงโทษสำหรับการฝ่าฝืนหลักคุณธรรม จริยธรรม ของหน่วยงานให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

อภิปรายผล

จากผลสรุปข้อมูลที่ได้ศึกษาและรวบรวมมาด้วยกันวิธีคือ ใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มย่อย และเอกสารต่างๆ ได้ข้อค้นพบตรงกันว่า บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน 14 จังหวัดภาคใต้ ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจต่อหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากทั้งนี้เพราะมีการอบรมให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าวผ่านแต่ละกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาที่ปรากฏในยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปีที่ผ่านมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ พร้อมกับมีแนวคิดให้แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ส่งเสริมในรูปแบบต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากประโยชน์ของการมีหลักคุณธรรม จริยธรรม

และหลักธรรมาภิบาลในจิตสำนึกของแต่ละบุคคลนั้นจะนำไปสู่กรอบการประพฤติที่พึงาม ถูกต้องและมีความยุติธรรม จึงจะเกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และการปฏิบัติงานที่มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความตั้งใจในการปฏิบัติอย่างจริงจัง เป็นรูปธรรม และเป็นตัวอย่างหรือต้นแบบในกลุ่มผู้บริหารองค์กร หรือฝ่ายบริหารองค์กร กลุ่มฝ่ายนิติ บัญญัติขององค์กร และกลุ่มฝ่ายการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติหรือฝ่ายสำนักปลัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ

นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องของพระปิยวัฒน์ ปิยสีโล (พระปิยวัฒน์ ปิยสีโล, 2554) สุเมธ แสงนิมนวล (สุเมธ แสงนิมนวล, 2552) ธนภรณ์ บัวคำภา (ธนภรณ์ บัว คำภา, 2553) บุญฤทธิ์ เกตุจำนง (บุญฤทธิ์ เกตุจำนง, 2549) ประวิช นิลวัชรมณี (ประวิช นิล วัชรมณี, 2556) สุทัศน์ เพ็ชรนนท์ (สุทัศน์ เพ็ชรนนท์, 2553) ปรีชา เฟื่องภู (ปรีชา เฟื่องภู, 2553) ช่อทิพย์ เกสรทอง (ช่อทิพย์ เกสรทอง, 2553) ส่วนใหญ่มีการนำหลักธรรมาภิบาลไปสู่การ ปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อยถึงระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะระบบธรร มาภิบาลยังไม่ได้นำไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากนัก ขณะเดียวกันคำว่า ธรรมาภิบาล เริ่มนำมาใช้ในรัฐธรรมนูญของประเทศไทยในปี พ.ศ.2540 ดังนั้นกว่าที่จะผลักดัน หรือขยายประเด็นสำคัญให้นำไปสู่การปฏิบัติในองค์กรภาครัฐต่างๆ ยังไม่กว้างขวางมากนัก ตรงกันข้ามในการศึกษาของ พระมหาชินวัฒน์ ธมฺมเสฏฺฐ (พระมหาชินวัฒน์ธมฺมเสฏฺฐ, 2558) และตามยุทธศาสตร์แผนพัฒนาสามปี (2560-2562) ของแต่ละองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 14 จังหวัดภาคใต้ โดยเฉพาะในส่วนของการสรุปประเมินผลย้อนหลังของแผนพัฒนาสามปี ระหว่าง พ.ศ.2558-2562 โดยเน้นในปี 2558 ซึ่งทุกยุทธศาสตร์การพัฒนาได้มีกิจกรรม หรือ โครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล ได้นำไปสู่การปฏิบัติ ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นผลของการประเมินจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองและจากการวิจัย ดังกล่าวข้างต้นจึงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าในอดีต หลายปีที่ผ่านมาด้วยเหตุนี้ตาม ยุทธศาสตร์การพัฒนาสามปี (พ.ศ.2560-2562) ความรู้ ความเข้าใจ และการส่งเสริมการจะนำ หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจะเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้มากยิ่งขึ้น

การสรุป

แนวทางการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ นั้นมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 396 ตัวอย่าง จากการสัมภาษณ์หัวหน้าหรือผู้แทนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 19 ตัวอย่าง และจากการสนทนากลุ่มย่อยของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 26 คน

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยครั้งนี้

1. ควรนำรายละเอียดหลักการสำคัญๆ ของหลักคุณธรรม จริยธรรม หลักธรรมาภิบาลไปขยายเนื้อหาให้เกิดความสัมพันธ์กับกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่างๆ ของยุทธศาสตร์แผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าบุคลากรในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำไปสู่การปฏิบัติในระดับใด
2. ผู้นำฝ่ายบริหารหรือนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำฝ่ายการนโยบายไปปฏิบัติหรือสำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้นำหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับใด

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะทำวิจัยเรื่อง การนำหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2560-2562) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้ : ศึกษาเฉพาะกรณียุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
2. ควรจะทำวิจัยเรื่อง การนำหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และสำนักปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปตามยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2560-2562) : ศึกษาเฉพาะกรณียุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- จิระโชค วีระชัย. (2548). กระแสโลกาภิวัตน์ในกระแสโลกศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ช่อทิพย์ เกสรทอง. (2553). แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่าลักษ์ณบุรี จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ธนภรณ์ บัวคำภา. (2553). การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษากรณีเทศบาลตำบลทุ่งตะเกียบ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บุญฤทธิ์ เกตุจำนง. (2549). ปัญหาพิเศษการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีเทศบาลนครนนทบุรี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประวิช นิลวัชรเมณี. (2556). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- ปรีชา เพ็งภู. (2553). แนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- พระปิยะวัฒน์ ปิยสีโล. (2554). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระมหาชินวัฒน์ธมมเสฏฐ์. (2558). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองสามพราน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วรารักษ์ เฉลิมพันธ์ศักดิ์. (2548). แนวคิดเกี่ยวกับกระแสโลกาภิวัตน์ ในแนวคิดทางการเมืองและสังคม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สุทัศน์ เพชรนนท์. (2553). *แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของ
องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น*. บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุเทพ เชาวลิต. (2548). *การบริหารการจัดการภาครัฐแนวใหม่*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมา
ธรรม.
- สุเมธ แสงนิมนวล. (2552). *ต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
ประเทศไทย*. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.